

Mosasauren fra Kridthavet

Havets Tyrannosaurus rex

Mosasauren var det allerstørste og farligste rovdyr i havet i dinosaurernes sidste tid. Man kan altså med lidt god vilje kalde den for "havets Tyrannosaurus rex". De mindste har været 3-4 meter lange, og de største helt op til 18 meter. Mosasauren var et krybdyr, ikke en dinosaur. Den var nærmere i familie med nutidens varaner og slanger, og den havde da også en lang, næsten slangeagtig krop, som var strømlinet, så den kunne bevæge sig hurtigt i vandet. Den var så godt tilpasset til livet i havet, at den fødte levende unger. De fleste andre krybdyr i havet bevæger sig ind på stranden og lægger æg i sandet.

Dræbertænder

På den langstrakte krop sad et massivt kranium med store og kraftige tænder i gabet. Tænder, som kunne trænge igennem både kød og ben på byttedyrene. Hajer, fisk og endda andre mosasaurer har sikkert været blandt dens livretter. Og dens tænder har helt sikkert også været gode til at bryde igennem skallerne på de mange forskellige arter af blæksprutter, der levede på samme tid.

Der er fundet mosasaurtænder både ved Stevns og Møns Klint, selvom havet omkring Danmark nok har været for dybt til, at mange mosasaurer ville leve her. De holdt nemlig af at svømme rundt tæt inde ved kysten, på lavere vand. Og Kridthavet i Danmark var faktisk flere hundrede meter dybt. Mosasaurerne overlevede i det varme kridthav, helt indtil Kridttiden sluttede, og næsten alle dyr uddøde. De var altså blandt de allersidste overlevende fra dinosaurernes tid.

Mesozoikum: Dinosaurernes periode

Den samlede periode, hvor der var dinosaurer på Jorden, kalder vi for Mesozoikum. Det er en periode, der strækker sig over hele 150 millioner år og altså dækker de tre perioder Trias, Jura og Kridt. Du kan tjekke tidlinjen her. Tænk engang: Den "første" dinosaur, plateosaurus fra Triastidens Grønland, og den "sidste" kridttidshersker – mosasaurus – levede med 150 millioner års mellemrum. Til sammenligning begyndte pattedyrene, vores slægtninge, først at udvikle sig for alvor ved Kridttidens slutning. Altså for 65 mio. år siden. Og vi mennesker har kun eksisteret i sølle én million år.

Det er næsten ikke til at fatte de store forandringer, Jorden har gennemgået, siden plateosaurus traskede rundt omkring søerne på Jameson Land i Grønland. Det er spændende at se, hvordan det går i de næste 220 millioner år. Hvem der overlever hvem, hvordan havet og landjorden fordeler sig i fremtiden, og ikke 'om' men 'hvornår' den næste store meteor rammer jorden...